
Aika 23.03.2023, klo 09:02 - 11:17

Paikka Järvenpää-talo

Käsitellyt asiat

§ 7 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus, pöytäkirjantarkastajien valinta

§ 8 Tiedoksiantoja

§ 9 Hyvinvointialueohjelma/valmistelutilanne

Saapuvilla olleet jäsenet

Annika Kokko, puheenjohtaja
Tapio Havula, 1. varapuheenjohtaja
Kimmo Behm
Annika Lappalainen
Arto Lindberg
Irma Pahlman
Lilli Salmi

Muut saapuvilla olleet

Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja, sihteeri
Monica Hostio, henkilöstöjohtaja, saapui 09:30, poistui 10:20
Sanna Kaukua, talouspäällikkö
Mikko Komulainen, vt. hyvinvointialuejohtaja
Pirjo Laitinen-Parkkonen, johtajaylilääkäri, kehitys- ja tutkimusjohtaja
Helinä Perttu, aluehallituksen pj.
Sannamari Nousiainen, hallintopäällikkö, poistui 09:50

Allekirjoitukset

Annika Kokko
Puheenjohtaja

Päivi Tarsia
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Keski-Uudenmaan hyvinvointialue 04.04.2023 klo 08:57. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

28.03.2023

28.03.2023

Arto Lindberg

Irma Pahlman

§ 7**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus, pöytäkirjantarkastajien valinta****Ehdotus**

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Toimitetaan nimenhuuto ja todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus. Kokouksen esityslista liitteineen on toimitettu jaoston jäsenille ja kokoukseen osallistuville viranhaltijoille 17.3.2023 sekä julkaistu Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kotisivuilla. Kokoukselle valitaan jaoston jäsenistä kaksi pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös

Toimitettiin nimenhuuto ja todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Arto Lindberg ja Irma Pahlman.

§ 8**Tiedoksiantaja****Ehdotus**

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Todettiin, että tiedonantaja ei ollut.

Rahoitus- ja talousjaosto, § 3,09.02.2023
Aluehallitus, § 50,28.02.2023
Aluehallitus, § 67,07.03.2023
Rahoitus- ja talousjaosto, § 9, 23.03.2023

§ 9

Hyvinvointialueohjelma/valmistelutilanne

KEUHDno-2023-498

Rahoitus- ja talousjaosto, 09.02.2023, § 3

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Tarsia

paivi.tarsia@keusote.fi

rahoitus- ja talousjohtaja

Liitteet

1 Liite 1 Talouden tasapainottamis- ja muutosohjelma

2 Liite 2 Keusoten valtionavustushankkeet ja talouden tasapainotustoimenpiteet

Taustalla vaikuttavat kuntayhtymäaikaiset tuottavuustoimenpiteet

Vuoden 2019 alussa käynnistettiin kymmeniä toimenpiteitä sisältänyt talouden ja toiminnan kehittämisohjelma. Talouden ja toiminnan kehittämisohjelmalla tavoiteltiin 6,7 – 7,3 M€ toimintakulusäästöjä. Ohjelma laajentui vuonna 2020 kuntayhtymän tuottavuusohjelmaksi. Tuottavuutta kehittämällä tavoiteltiin kustannuskehityksen taittamista noin 40 M€ edestä vuosille 2020 – 2022. Kokonaisuus kattoi noin 30 eri toimenpidettä.

Vuonna 2021 tuottavuusohjelmaa laajennettiin entisestään talouden ja toiminnan kestävä kehittämisohjelman suuntaan, joka koostui noin 20 toimenpidekokonaisuudesta. Ohjelmalla haettiin 86 M€ nettohyötyjä vuosille 2022 – 2026.

Vuonna 2020 soteintegraatio ja ESH yhteistyön edistämiseksi otettiin käyttöön Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymän ideoima HUSi:n ja jäsenkuntien muodostama strateginen yhteistyöryhmä HUS Strato toimintamalli. Toimintamallin tehtävänä oli sovittaa yhteen HUSsin ja jäsenkuntien näkemykset talouden ja toiminnan olennaisimpien kysymysten suhteen.

Kuntayhtymäaikana käynnistetyt toimenpiteet ovat edelleen käynnissä ja niitä seurataan osana toiminnan ja talouden kestävä kehittämisohjelman raportointia. Hyvinvointialueen talouden sopeuttamis- ja muutosohjelma on jatkumoa yhtymäaikana käynnistetyille ja käynnissä oleville toimenpiteille.

Taustaa alueen hyvinvoinnista ja palvelutarpeesta

THL arvioi 31.1.2023 julkaisemassaan raportissa "Tiedosta arviointiin" Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen olevan yksi hyvinvoivimmista hyvinvointialueista. "Väestötiheys on alueella maan suurimpia. Työ#tö#mien, vaikeasti työ#llistuvien ja työ#kyvyttö#myysela#ketta# saavien osuudet työ#ika#isista# kuuluivat maan

pienimpiin. Pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien osuus oli maan pienin. Yli 75-vuotiaiden maan lisaantyy vuoteen 2030 mennessä muun maan tavoin. Ikävakiomattoman sairastavuusindeksin sairastavuus on Keski-Uudellamaalla keskimääräistä vähäisempää. Myös menetetyt elinvuodet ovat maan keskitasoa alhaisemmat. Palvelutarpeen arvioidaan olevan 12% alhaisempi kuin muualla Suomessa ja palvelutarpeeseen suhteutetut sotemenot ovat yli maan keskiarvon.”

Taustaa toiminnan rahoituksesta

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu karkeasti neljään eri tekijään; THL:n luomaan sosiaali- ja terveydenhuollon sote -palvelutarvekertoimeen (80%), joka Keski-Uudenmaan alueella on merkittävästi alhaisempi kuin Suomessa keskimäärin. Lisäksi 14,6% rahoituksesta perustuu asukasmäärään, HYTE -kokonaisuuden osuus on 1% - rahoituksesta ja olosuhteiden (kielisyyt jne.) osuus on 4%:ia.

Rahoituksen suuruutta säätelee merkittävästi arvio alueen hyvinvoinnista suhteessa muihin hyvinvointialueisiin.

Siirtymäkauden taseus (2023 – 2028) laskee alueen rajoitus -50€/asukas vuoteen 2028 mennessä. Vuodesta 2025 alkaen hyvinvointialue vastaa itse palvelutarpeen kasvun rahoituksesta 20%:sti.

Valtion marraskuussa 2022 vahvistama hyvinvointialueiden rahoitus vuoteen 2030 saakka pohjautuu n. 3 – 4 %:n vuotuisen kasvuun Keski-Uudellamaalla.

Arvio toiminnan rahoituksellisesti tasapainosta

Hyvinvointialueen vuoden 2023 hyväksytty talousarvio on 66 Me alijäämäinen. Vuoden 2023 alijäämää voi pienentää valtion lisätalousarviossa alueille mahdollisesti osoittama lisärahoitus, vuodelle 2023 tuleva kertakorvaus, pohjautuen kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietoihin sekä vuonna 2023 toteutettavat säästöt. On arvioitu, että vuonna 2023 tehtävässä talousarviomuutoksessa alijäämän koko pienenesi noin 40-50 Me:oon.

Hyvinvointialueen tilinpäätöksessä kertynyt alijäämä on katettava enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien, toisin sanoen kolmen vuoden aikana tilinpäätöshetkestä laskettuna.

Jos hyvinvointialueelle kertyy lisää alijäämää, uudella alijäämällä ei ole itsenäistä kattamisaikaa. Alijäämän lisäyksen kattamisen määräaika on sama kuin ensimmäisellä alijäämällä. Esimerkiksi jos hyvinvointialueelle kertyy alijäämää ensimmäisen kerran vuonna 2023, se tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Jos vuonna 2024 syntyy lisää alijäämää, myös se tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä.

Hyvinvointialueen taloussuunnitelma on laadittava niin, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä

Jos alijäämää ei ole katettu lain mukaisessa aikataulussa, alue voi joutua arviointimenettelyyn.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen talouden tasapainottamissuunnitelmaa käsitellään osana hyvinvointialueneuvotteluja 23.3. yhdessä STM ja VM:n kanssa.

Taustalla olevien 3,5%:n vuosittaiseen kasvuun perustuvan pitkän aikavälin ennustelaskelman mukaisesti, olisi Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen sopeutettava toimintaansa vuoden 2026 loppuun mennessä noin 100 Me. Nykyisten valtion julkaisemien rahoituslaskelmiin pohjautuen toimintaa on sopeutettava vuosina 2024-

2026 vuosittain yli 30 Me. Sopeutustoimien ansiosta toiminnan tulot ja kulut ovat tasapainossa vuodesta 2027 alkaen, tuloksen ollessa vuonna 2027 jo hiukan ylijäämäinen.

Talouden sopeuttamis- ja muutosohjelma

Rahoitus- ja talousjaosto merkitsi tiedoksi 25.10.2022 §27 talousarviovalmistelutilanteen ja antoi ohjeena jatkovalmistelulle, että talousarvion laadinnan yhteydessä aloitetaan talouden tasapainottamisohjelman laadinta kolmelle vuodelle, jolla pyritään kattamaan valtion alimitoitettua rahoitusta.

Viranhaltijat ovat arvioineet käynnissä olevaa ohjelmakokonaisuutta siten, että talouden sopeuttamis- ja muutosohjelma toimisi strategisena sateenvarjoasiakirjana kaikelle toiminnan tehostamiseen tähtääville ohjelmakokonaisuuksille ja, että se pohjautuu talouden ja toiminnan kestäväen kehityksen ohjelmaan, palvelujen verkoston suunnitelmaan ja henkilöstöohjelmaan.

Talouden sopeuttamis- ja muutosohjelma muodostaa helposti kommunikoitavan sekä helposti ymmärrettävän toimenpidelinjaukokokonaisuuden, josta käy ilme keskeiset linjaukset, ydintoimenpiteet sekä tavoiteltava toiminnan sopeutuskokonaisuus.

Osana talouden sopeuttamis- ja muutosohjelmaa laaditaan viestintäsuunnitelma sekä määritetään kokonaisuuteen liittyvät ydinviestit.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Talous- ja rahoitusjaosto toteaa, että talouden sopeutustarve vuoteen 2026 on noin 100 Me, minkä vuoksi se esittää aluehallitukselle talouden tasapainottamis- ja muutosohjelman käynnistämistä tavoitteena kattaa alijäämä vuoden 2026 loppuun mennessä.

Lisäksi talous- ja rahoitusjaosto ohjeistaa palvelualueita ja strategioiden kehittäminen ja tukipalvelut- kokonaisuutta etsimään säästöjä vähintään 10 Me vuoden 2023 alijäämän pienentämiseksi.

Päätös

Rahoitus- ja talousjaosto hyväksyi yksimielisesti esittelijän kokouksessa tarkentaman päätösesityksen:

Rahoitus- ja talousjaosto toteaa, että talouden sopeutustarve vuoteen 2026 on vähintään 70 Me, minkä vuoksi se esittää aluehallitukselle talouden tasapainottamis- ja muutosohjelman käynnistämistä tavoitteena kattaa alijäämä vuoden 2026 loppuun mennessä.

Lisäksi rahoitus- ja talousjaosto esittää aluehallitukselle, että se ohjeistaa palvelualueita ja strategien kehittäminen ja tukipalvelut -kokonaisuutta etsimään säästöjä vähintään 10 Me vuoden 2023 alijäämän pienentämiseksi.

Tämän asian käsittelyn jälkeen kokoustauko klo 10.55-11.00.

Aluehallitus, 28.02.2023, § 50

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Tarsia

paivi.tarsia@keusote.fi

rahoitus- ja talousjohtaja

Liitteet

1 Liite 1 Talouden tasapainottamis- ja muutosohjelma

2 Liite 2 Keusoten valtionavustushankkeet ja talouden tasapainotustoimenpiteet

Taustalla vaikuttavat kuntayhtymäaikaiset tuottavuustoimenpiteet

Vuoden 2019 alussa käynnistettiin kymmeniä toimenpiteitä sisältänyt talouden ja toiminnan kehittämisohjelma. Talouden ja toiminnan kehittämisohjelmalla tavoiteltiin 6,7 – 7,3 M€ toimintakulusäästöjä. Ohjelma laajentui vuonna 2020 kuntayhtymän tuottavuusohjelmaksi. Tuottavuutta kehittämällä tavoiteltiin kustannuskehityksen taittamista noin 40 M€ edestä vuosille 2020 – 2022. Kokonaisuus kattoi noin 30 eri toimenpidettä.

Vuonna 2021 tuottavuusohjelmaa laajennettiin entisestään talouden ja toiminnan kestävä kehittämisohjelman suuntaan, joka koostui noin 20 toimenpidekokonaisuudesta. Ohjelmalla haettiin 86 M€ nettohyötyjä vuosille 2022 – 2026.

Vuonna 2020 soteintegraatio ja ESH yhteistyön edistämiseksi otettiin käyttöön Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymän ideoima HUSi:n ja jäsenkuntien muodostama strateginen yhteistyöryhmä HUS Strato toimintamalli. Toimintamallin tehtävänä oli sovittaa yhteen HUSsin ja jäsenkuntien näkemykset talouden ja toiminnan olennaisimpien kysymysten suhteen.

Kuntayhtymäaikana käynnistetyt toimenpiteet ovat edelleen käynnissä ja niitä seurataan osana toiminnan ja talouden kestävä kehittämisohjelman raportointia. Hyvinvointialueen talouden sopeuttamis- ja muutosohjelma on jatkumoa yhtymäaikana käynnistetyille ja käynnissä oleville toimenpiteille.

Taustaa alueen hyvinvoinnista ja palvelutarpeesta

THL arvioi 31.1.2023 julkaisemassaan raportissa ”Tiedosta arviointiin” Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen olevan yksi hyvinvoivimmista hyvinvointialueista. ”Väestötiheys on alueella maan suurimpia. Työttömiin, vaikeasti työllistävien ja työttömyysaluetta saavien osuudet työllisistä kuuluivat maan pienimpiin. Pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien osuus oli maan pienin. Yli 75-vuotiaiden määrän lisaantyy vuoteen 2030 mennessä muun maan tavoin. Ikävakiomattoman sairastavuusindeksin sairastavuus on Keski-Uudellamaalla keskimääräistä vähäisempää. Myös menetetyt elinvuodet ovat maan keskitasoa alhaisemmat. Palvelutarpeen arvioidaan olevan 12% alhaisempi kuin muualla Suomessa ja palvelutarpeeseen suhteutetut sotemenot ovat yli maan keskiarvon.”

Taustaa toiminnan rahoituksesta

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu karkeasti neljään eri tekijään; THL:n luomaan sosiaali- ja terveydenhuollon sote -palvelutarvekertoimeen (80%), joka Keski-Uudenmaan alueella on merkittävästi alhaisempi kuin Suomessa keskimäärin. Lisäksi 14,6% rahoituksesta perustuu asukasmäärään, HYTE -kokonaisuuden osuus on 1% - rahoituksesta ja olosuhteiden (kielisyys jne.) osuus on 4%:ia.

Rahoituksen suuruutta säätelee merkittävästi arvio alueen hyvinvoinnista suhteessa muihin hyvinvointialueisiin.

Siirtymäkauden tasaus (2023 – 2028) laskee alueen rajoitus -50€/asukas vuoteen 2028 mennessä. Vuodesta 2025 alkaen hyvinvointialue vastaa itse palvelutarpeen kasvun rahoituksesta 20%:sti.

Valtion marraskuussa 2022 vahvistama hyvinvointialueiden rahoitus vuoteen 2030 saakka pohjautuu n. 3 – 4 %:n vuotuisen kasvuun Keski-Uudellamaalla.

Arvio toiminnan rahoituksellisesta tasapainosta

Hyvinvointialueen vuoden 2023 hyväksytty talousarvio on 66 Me alijäämäinen. Vuoden 2023 alijäämää voi pienentää valtion lisätalousarviossa alueille mahdollisesti osoittama lisärahoitus, vuodelle 2023 tuleva kertakorvaus, pohjautuen kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietoihin sekä vuonna 2023 toteutettavat säästöt. On arvioitu, että vuonna 2023 tehtävässä talousarviomuutoksessa alijäämän koko pienenesi noin 40-50 Me:oon.

Hyvinvointialueen tilinpäätöksessä kertynyt alijäämä on katettava enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien, toisin sanoen kolmen vuoden aikana tilinpäätöshetkestä laskettuna.

Jos hyvinvointialueelle kertyy lisää alijäämää, uudella alijäämällä ei ole itsenäistä kattamisaikaa. Alijäämän lisäyksen kattamisen määräaika on sama kuin ensimmäisellä alijäämällä. Esimerkiksi jos hyvinvointialueelle kertyy alijäämää ensimmäisen kerran vuonna 2023, se tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Jos vuonna 2024 syntyy lisää alijäämää, myös se tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä.

Hyvinvointialueen taloussuunnitelma on laadittava niin, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Jos alijäämää ei ole katettu lain mukaisessa aikataulussa, alue voi joutua arviointimenettelyyn.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen talouden tasapainottamissuunnitelmaa käsitellään osana hyvinvointialueneuvotteluja 23.3. yhdessä STM ja VM:n kanssa. Taustalla olevien 3,5%:n vuosittaiseen kasvuun perustuvan pitkän aikavälin ennustelaskelman mukaisesti, olisi Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen sopeutettava toimintaansa vuoden 2026 loppuun mennessä noin 100 Me. Nykyisten valtion julkaisemien rahoituslaskelmiin pohjautuen toimintaa on sopeutettava vuosina 2024-2026 vuosittain yli 30 Me. Sopeutustoimien ansiosta toiminnan tulot ja kulut ovat tasapainossa vuodesta 2027 alkaen, tuloksen ollessa vuonna 2027 jo hiukan ylijäämäinen.

Talouden sopeuttamis- ja muutosohjelma

Rahoitus- ja talousjaosto merkitsi tiedoksi 25.10.2022 §27 talousarviovalmistelutilanteen ja antoi ohjeena jatkovalmistelulle, että talousarvion laadinnan yhteydessä aloitetaan talouden tasapainottamisohjelman laadinta kolmelle vuodelle, jolla pyritään kattamaan valtion alimitoitettua rahoitusta.

Viranhaltijat ovat arvioineet käynnissä olevaa ohjelmakokonaisuutta siten, että talouden sopeuttamis- ja muutosohjelma toimisi strategisena sateenvarjoasiakirjana kaikelle toiminnan tehostamiseen tähtääville ohjelmakokonaisuuksille ja, että se pohjautuu talouden ja toiminnan kestäväen kehityksen ohjelmaan, palvelujen verkoston suunnitelmaan ja henkilöstöohjelmaan.

Talouden sopeuttamis- ja muutosohjelma muodostaa helposti kommunikoitavan sekä helposti ymmärrettävän toimenpidelinjauskokonaisuuden, josta käy ilme keskeiset linjaukset, ydintoimenpiteet sekä tavoiteltava toiminnan sopeutuskokonaisuus.

Osana talouden sopeuttamis- ja muutosohjelmaa laaditaan viestintäsuunnitelma sekä määritetään kokonaisuuteen liittyvät ydinviestit.

Ehdotus

Esittelijä: Mikko Komulainen, vt. hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää käynnistää talouden tasapainottamis- ja muutosohjelman tavoitteena kattaa alijäämä vuoden 2026 loppuun mennessä.

Lisäksi aluehallitus ohjeistaa palvelualueita ja strateginen kehittäminen ja tukipalvelutkokonaisuutta etsimään säästöjä vähintään 10 Me vuoden 2023 alijäämän pienentämiseksi.

Päätös

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle.

Aluehallitus, 07.03.2023, § 67

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Tarsia

paivi.tarsia@keusote.fi

rahoitus- ja talousjohtaja

Liitteet

1 Liite 1 Talouden tasapainottamis- ja muutosohjelma

2 Liite 2 Keusoten valtionavustushankkeet ja talouden tasapainotustoimenpiteet

Ehdotus

Esittelijä: Mikko Komulainen, vt. hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää käynnistää talouden tasapainottamis- ja muutosohjelman tavoitteena kattaa alijäämä vuoden 2026 loppuun mennessä.

Lisäksi aluehallitus ohjeistaa palvelualueita ja strateginen kehittäminen ja tukipalvelutkokonaisuutta etsimään säästöjä vähintään 10 Me vuoden 2023 alijäämän pienentämiseksi.

Käsittely:

Olli Savela teki muutosehdotuksen:

Päätökseen lisätään:

1. Tasapainottamista ja säästöjä ei voi kohdistaa omien työntekijöiden palkkakuluihin.
2. Palveluihin pääsyn kriteerejä ei tule tiukentaa.

Esittelijä muutti ehdotustaan. Muutettu ehdotus kuului:

Aluehallitus päättää käynnistää Hyvinvointialueohjelman valmistelun. Yhtenä tavoitteena on kattaa vuoden 2023 aikana tarkentuva alijäämä valtiovarainministeriön vaatimuksen mukaisesti vuoden 2026 loppuun mennessä.

Hyvinvointialueohjelmaan sisältyy myös jo aiemmin aloitettu ja nyt päivitettävä Talouden ja toiminnan kestävä kehityksen ohjelma (TTKK-ohjelma) sekä kevään aikana valmisteltava henkilöstöohjelma ja palveluiden verkostosuunnitelma. Alustavien laskelmien mukaan tasapainottamisen tarve on noin 100 miljoonaa euroa. Summa tarkentuu vielä kevään kuluessa.

Esittelijän muutettu ehdotus otettiin kokouksen pohjaehdotukseksi. Puheenjohtaja totesi, että koska Savelan muutosehdotusta ei ollut kannatettu se raukeaa kannattamattomana.

Päätös

Aluehallitus päätti käynnistää Hyvinvointialueohjelman valmistelun. Yhtenä tavoitteena on kattaa vuoden 2023 aikana tarkentuva alijäämä valtiovarainministeriön vaatimuksen mukaisesti vuoden 2026 loppuun mennessä.

Hyvinvointialueohjelmaan sisältyy myös jo aiemmin aloitettu ja nyt päivitettävä Talouden ja toiminnan kestävä kehityksen ohjelma (TTKK-ohjelma) sekä kevään aikana valmisteltava henkilöstöohjelma ja palveluiden verkostosuunnitelma. Alustavien laskelmien mukaan tasapainottamisen tarve on noin 100 miljoonaa euroa. Summa tarkentuu vielä kevään kuluessa.

Olli Savela jätti päätökseen eriävän mielipiteen, jonka perustelut kuuluvat seuraavasti:

Säästöjen kohdistaminen omien työntekijöiden palkkakuluihin vähentämällä työntekijöitä tai lomauttamalla heitä vain pahentaa taloudellista tilannetta, koska palveluiden turvaaminen vaatii henkilökuntaa. Jos omaa henkilökuntaa ei ole tarpeeksi, joudutaan turvautumaan kalliimpaan ostotyövoimaan. Palveluihin pääsyn kriteerejä ei tule tiukentaa, koska se kustautuu myöhemmin, kun ihmiset eivät saa ajoissa tarvitsemaansa terveydenhoitoa tai sosiaalipalvelua. Sopeutusohjelman arvioitu euromäärä 100 miljoonaa euroa on yliampuva.

Rahoitus- ja talousjaosto, 23.03.2023, § 9

Valmistelija / lisätiedot:
Päivi Tarsia
paivi.tarsia@keusote.fi
rahoitus- ja talousjohtaja

Liitteet

- 1 Hyvinvointialueohjelma jaosto
- 2 Rahoitus- ja talousjaosto 23.3.2023_palvelujen verkostosuunnitelma 2023-2030_Sannamari Nousiainen1
- 3 Tuottavuusohjelman kustannushyöty 2022 (002)
- 4 Henkilöstöohjelma_versio_1.1.

Hyvinvointialueohjelma/valmistelutilanne

Kehittämisen ja tulevaisuuslautakunta, 15.3.2023

KEUHDno-2023-498

Valmistelija

- Antti Ylä-Jarkko, tieto- ja digijohtaja, antti.yla-jarkko@keusote.fi

Perustelut

KEUHDno-2023-498

Aiempi käsittely

Kehittämisen ja tulevaisuuslautakunta, 15.3.2023

§ 11 Hyvinvointialueohjelma

Valmistelija

- Antti Ylä-Jarkko, tieto- ja digijohtaja, antti.yla-jarkko@keusote.fi

Taustaa alueen hyvinvoinnista ja palvelutarpeesta

THL arvioi 31.1.2023 julkaisemassaan raportissa "Tiedosta arviointiin" Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen olevan yksi hyvinvoivimmista hyvinvointialueista.

"Väestötiheys on alueella maan suurimpia. Työttömyyden, vaikeasti työllistyvien ja työttömyyskassajen osuudet työttömien keskuudessa kuuluivat maan pienimpiin. Pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien osuus oli maan pienin. Yli 75-vuotiaiden määrän lisaantyy vuoteen 2030 mennessä muun maan tavoin. Ikävakiomattoman sairastavuusindeksin sairastavuus on Keski-Uudellamaalla keskimääräistä vähäisempää. Myös menetetyt elinvuodet ovat maan keskitasoa alhaisemmat. Palvelutarpeen arvioidaan olevan 12 % alhaisempi kuin muualla Suomessa ja palvelutarpeeseen suhteutetut sotemenot ovat yli maan keskiarvon."

Taustaa toiminnan rahoituksesta

Hyvinvointialueiden rahoitus perustuu karkeasti neljään eri tekijään; THL:n luomaan sosiaali- ja terveydenhuollon sote -palvelutarvekertoimeen (80 %), joka Keski-Uudenmaan alueella on merkittävästi alhaisempi kuin Suomessa keskimäärin. Lisäksi 14,6 % rahoituksesta perustuu asukasmäärään, HYTE-kokonaisuuden osuus on 1 % - rahoituksesta ja olosuhteiden (kielisyys jne.) osuus on 4 %:ia.

Rahoituksen suuruutta säätelee merkittävästi arvio alueen hyvinvoinnista suhteessa muihin hyvinvointialueisiin.

Siirtymäkauden tasaus (2023-2028) laskee alueen rajoitus -50 €/asukas vuoteen 2028 mennessä. Vuodesta 2025 alkaen hyvinvointialue vastaa itse palvelutarpeen kasvun rahoituksesta 20 %:sti.

Valtion marraskuussa 2022 vahvistama hyvinvointialueiden rahoitus vuoteen 2030 saakka pohjautuu n. 3-4 %:n vuotuisen kasvuun Keski-Uudellamaalla.

Arvio toiminnan rahoituksellisesti tasapainosta

Hyvinvointialueen vuoden 2023 hyväksytty talousarvio on 66 Me

alijäämäinen. Vuoden 2023 alijäämää voi pienentää hyvinvointialueen omat

sopeutustoimet vuoden 2023 aikana. Valtion lisätalousarviossa alueille osoittamaa

lisärahoitusta ei rahoituksen käyttöehtojen mukaisesti voi käyttää perustoiminnan

rahoittamaan, vaan rahoitus on käytettävä vanhojen rakenteiden purkamiseen sekä

toiminnan kehittämiseen. Valtio osoittaa hyvinvointialueille myös kertakorvauksen,

pohjautuen kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietoihin.

Hyvinvointialueen tilinpäätöksessä kertynyt alijäämä on katettava enintään kahden

vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien, toisin sanoen kolmen vuoden aikana tilinpäätöshetkestä laskettuna. Jos hyvinvointialueelle kertyy lisää alijäämää, uudella alijäämällä ei ole itsenäistä kattamisaikaa. Alijäämän lisäyksen kattamisen määräaika on sama kuin ensimmäisellä alijäämällä. Esimerkiksi jos hyvinvointialueelle kertyy alijäämää ensimmäisen kerran vuonna 2023, se tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Jos vuonna 2024 syntyy lisää alijäämää, myös se tulee kattaa vuoden 2026 loppuun mennessä. Hyvinvointialueen taloussuunnitelma on laadittava niin, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Jos alijäämää ei ole katettu lain mukaisessa aikataulussa, alue voi joutua arviointimenettelyyn.

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen talouden tasapainottamissuunnitelmaa käsitellään osana hyvinvointialueneuvotteluja 23.3. 2023 yhdessä STM ja VM:n kanssa. Taustalla olevien 3,5 %:n vuosittaiseen kasvuun perustuvan pitkän aikavälin ennustelaskelman mukaisesti, olisi Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen sopeutettava toimintaansa vuoden 2026 loppuun mennessä noin 100 Me. Nykyisten valtion julkaisemien rahoituslaskelmiin pohjautuen toimintaa on sopeutettava vuosina 2024–2026 vuosittain yli 30 Me. Sopeutustoimien ansiosta toiminnan tulot ja kulut ovat tasapainossa vuodesta 2027 alkaen, tuloksen ollessa vuonna 2027 jo hiukan ylijäämäinen.

Hyvinvointialueohjelma

Rahoitus- ja talousjaosto merkitsi tiedoksi 25.10.2022 §27

talousarviovalmistelutilanteen ja antoi ohjeena jatkovalmistelulle, että talousarvion laadinnan yhteydessä aloitetaan talouden tasapainottamisohjelman laadinta kolmelle vuodelle, jolla pyritään kattamaan valtion alimitoitettua rahoitusta.

Viranhaltijat ovat arvioineet käynnissä olevaa ohjelmakokonaisuutta siten, että talouden tasapainottamis- ja muutosohjelma toimisi strategisena sateenvarjoasiakirjana kaikelle toiminnan tehostamiseen tähtäville ohjelmakokonaisuuksille ja, että se pohjautuisi talouden ja toiminnan kestäväen kehittämisen (TTKK) ohjelmaan, palvelujen verkoston suunnitelmaan ja henkilöstöohjelmaan.

Hyvinvointialueohjelma muodostaa helposti kommunikoitavan sekä helposti ymmärrettävän toimenpidelinjaukokokonaisuuden, josta käy ilme keskeiset linjaukset, ydintoimenpiteet sekä tavoiteltava toiminnan sopeutuskokonaisuus.

Osana Hyvinvointialueohjelmaa laaditaan viestintäsuunnitelma sekä määritetään kokonaisuuteen liittyvät ydinviestit.

Rahoitus- ja talousjaosto totesi 9.2.2023 kokouksessaan talouden sopeutustarpeen olevan vuoteen 2026 mennessä vähintään 70 M€. Lisäksi rahoitus- ja talousjaosto esittävät aluehallitukselle, että se ohjeistaa etsimään säästöjä vähintään 10 M3 vuoden 2023 alijäämän pienentämiseksi.

Aluehallituksen 7.3.2023 talouden tasapainotus- ja muutosohjelman käsittelyn päätöksenä oli "Aluehallitus päättää käynnistää Hyvinvointialueohjelman valmistelun.

Yhtenä tavoitteena on kattaa vuoden 2023 aikana tarkentuva alijäämä valtiovarainministeriön vaatimuksen mukaisesti vuoden 2026 loppuun mennessä.

Hyvinvointialueohjelmaan sisältyy myös jo aiemmin aloitettu ja nyt päivitettävä Talouden ja toiminnan kestäväen kehityksen ohjelma (TTKK-ohjelma) sekä kevään aikana valmisteltava henkilöstöohjelma ja palveluiden verkostosuunnitelma.

Alustavien laskelmien mukaan tasapainottamisen tarve on noin 100 miljoonaa euroa. Summa tarkentuu vielä kevään kuluessa".

Hyvinvointialueohjelman sisältöluonnos

Ohjelmassa on neljä pääteemaa; kysyntään-, virtaukseen-, tuotantorakenteeseen- ja työilmapiiriin sekä työolosuhteisiin vaikuttaminen. Ohjelmassa huomioidaan se, että pieni (noin 10 %) osa väestöstä aiheuttaa noin 80% sotekuluista. Varsinaiset säästöt pyritään saamaan aikaan tuosta kokonaisuudesta tunnistamalla paljon palveluita tarvitsevat, optimoimalla heidän palveluitaan ja tehostamalla heidän palveluohjauksaan. Valtaväestölle (noin 90 %) pyritään tarjoamaan aiempaa kattavammat digipalvelut sekä jonoton toimintamalli useaan eri hyvinvointialueen palveluun. Toimenpiteet kootaan TTKK-ohjelman kaltaisille toimenpidekortteille.

Päätösehdotus

Esittelijä

- Pirjo Laitinen-Parkkonen, johtajaylilääkäri, kehitys- ja tutkimusjohtaja, pirjo.laitinen-parkkonen@keusote.fi

Esitys

Kehittämisen- ja tulevaisuuslautakunta merkitsee Hyvinvointialueohjelman tilanteen tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Rahoitus- ja talousjaosto 23.3.2023

VM on päivittänyt 3.3.2023 rahoituslaskelmia hyvinvointialueille maksettavasta kertakorvauksesta. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kertakorvaus on n. 30 Me, joka vähentää kuluvan vuoden alijäämääarviota n. 35 Me:oon. Lisäksi hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja Husille esitetään maaliskuun lopulla päätöksentekoon tulevalle asetuksella 350 Me, joka on mahdollista käyttää järjestämisvastuun siirtymisestä aiheutuviin tilapäisiin kustannuksiin sekä toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen mutta ei perustoimintaan. Keski-Uudenmaan osuus tästä olisi n. 12,7 Me mutta summasta on sovittu Uudenmaan toimijoiden kesken kohdennettavaksi 25 Me Husille. Tämä vähentää edellä mainittua Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen osuutta 3,5 Me. Avustusta on mahdollisuus käyttää vuoden 2024 tai mahdollisesti jopa vuoden 2025 loppuun saakka. Vuoden 2024 alustavat rahoituslaskelmat on tarkoitus julkaista 6.4.2023.

Liitteenä edellä mainituin muutoksin päivitetty vuoden 2023 tuloslaskelma sekä alustava arvio vuosilta 2024–2025. Siinä valtion rahoituksen kasvuksi on huomioitu 3,5 %. Näillä oletuksilla sopeutustarve on edelleen n. 100 Me. Tämä sopeutus tulee olla tehtynä viimeistään vuoden 2026 tilinpäätöksessä.

Hyvinvointiohjelman valmistelutilanne

Hyvinvointiohjelma koostuu henkilöstöohjelmasta, palvelujen verkostosuunnitelmasta sekä aiemmin sote-kuntayhtymän puolella aloitetusta ja nyt hyvinvointialueella päivitettävästä talouden ja toiminnan kestävän kehityksen ohjelman toimenpiteistä.

Henkilöstöohjelma

- Perustuu hyvinvointialueen strategiaan ja sisältää henkilöstöä koskevat taloudelliset linjaukset
- Ohjelma sisältää henkilöstövision mm. kuvauksen asiakirjoista- ja ohjeista, jotka ohjaavat henkilöstöratkaisuja
- Tavoitteet eli nk. henkilöstölupaukset ja keinovalikoima tavoitteiden saavuttamiseksi.

Talouden ja toiminnan kestävä kehityksen ohjelman toimenpiteet siltautuvat hyvinvointialueelle Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymässä hyväksytystä talouden ja toiminnan kestävä kehityksen ohjelmasta. Tehtyä työtä on tarkoitus hyödyntää neljässä pääteemassa; kysyntään-, virtaukseen-, tuotantorakenteeseen- ja työilmapiiriin sekä työolosuhteisiin vaikuttaminen. Ohjelmassa huomioidaan se, että pieni (noin 10 %) osa väestöstä aiheuttaa noin 80 % sote-kuluista. Varsinaiset säästöt pyritään saamaan aikaan tuosta kokonaisuudesta tunnistamalla paljon palveluita tarvitsevat, optimoimalla heidän palveluitaan ja tehostamalla heidän palveluohjauksiaan. Valtaväestölle (noin 90 %) pyritään tarjoamaan aiempaa kattavammat digipalvelut sekä jonoton toimintamalli useaan eri hyvinvointialueen palveluun.

Liitteenä sote-kuntayhtymän puolella hyväksytty talouden ja toiminnan kestävä kehityksen ohjelman raportointi 31.12.2022 tilanteessa.

Palvelujen verkostosuunnitelma

Palvelujen verkostosuunnitelma nivoutuu tiiviisti talouden ja toiminnan kestävä kehityksen ohjelman toimenpiteisiin.

Valmisteluaikataulu

Huhtikuussa ohjelmaa käsitellään aluehallituksen ja aluevaltuuston seminaareissa ja huhti-toukokuun aikana järjestetään henkilöstön, asukkaiden ja sidosryhmien kuulemistilaisuuksia.

Tavoitteena on viedä hyvinvointialueohjelma aluevaltuuston päätöksentekoon 15.6., mikä edellyttää aluehallituksen käsittelyä 6.6. kokouksessa. Rahoitus- ja talousjaoston kokoukset tätä ennen ovat 13.4. ja 24.5. Lautakuntien yhteinen iltakoulu asiasta on tarkoitus pitää 3.5.

Kokouksessa esitellään erikseen henkilöstöohjelman sekä palvelujen verkoston suunnitelman tämänhetkistä tilannetta.

Ehdotus

Esittelijä: Päivi Tarsia, rahoitus- ja talousjohtaja

Esitys:

Rahoitus- ja talousjaosto merkitsee hyvinvointialueohjelman valmistelutilanteen tiedoksi.

Kokouskäsittely

Hallintopäällikkö Sannamari Nousiainen esitteli kokouksessa palvelujen verkostosuunnitelman ja henkilöstöjohtaja Monica Hostio henkilöstöohjelman valmistelutilannetta.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Lisäksi asian käsittelemiseksi päätettiin varata kokousaika 17.5. klo 9.00 Hyvinkäälle.

Muutoksenhakukielto

§7, §8, §9

Muutoksenhakukielto**Muutoksenhakukielto**

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta. Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä

- päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (hyvinvointialuelaki 141 §),
- hallinnon sisäisestä määräyksestä, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista (laki oikeudenkäynnistä hallintotuomioistuimissa 6§),
- päätöksestä, josta lainsäädännön nojalla ei voi hakea muutosta (lainkohta mainittava erikseen päätöksen perusteluissa) tai
- hankintapäätöksestä, jota ei tehdyn hankinta-oikaisun johdosta muuteta (hankintalaki 126 § ja 132 §).